

[Ømann.]

som regeringen uhæmmet har lagt over på kommunerne i det sidste par år. For det tredje tilsigter man at skære toppen af en pristalsstigning, således at man kan spare en dyrtidsportion. Det er klart, at det er et af de punkter, der må gøre mig meget betænkelig ved dette forslag.

Det er klart fremgået, at det er denne hensigt, at skære toppen af pristallet, at fratage lønmodtagerne en dyrtidsportion, der ligger bag ved datoen 1. september. Efter den 1. september skal der altså være frit slag for det kommunale selvstyre og for de koncessionerede selskaber, dog først efter at man har indhentet en vejledende udtalelse fra monopoltilsynet, som skal erklære sig om, hvad der under hensyn til pris- og indkomstudviklingen i samfundet er forsvarligt. Vi har altså her et nyt overordnet tilsynsorgan over kommunerne, hvis fornuft man åbenbart ikke nærer særlig tiltro til. Den nye styrelseslov har jo ét tilsynsorgan, indenrigsministeriet er et andet, og nu indføres altså monopoltilsynet.

Det er dog en ejendommelig bestemmelse. Store administrative armsving bliver der tale om og stor administrativ ulejlighed, men alligevel er der ikke tale om noget, som skal have nogen sikker effekt. Der er tale om en vejledende udtalelse, og den skal offentliggøres, så at det kan konstateres, hvem der har rettet sig efter den, og hvem der ikke har rettet sig efter den. Det skal nok give anledning til interessante politiske situationer rundt omkring i kommunalbestyrelserne. Må ikke denne bestemmelse burde have været forbehandlet i konfliktforskningsinstituttet?

Nu er der kommet et ændringsforslag, hvad angår denne særegne paragraf, og det går ud på at begrænse galskaben. Når vi har ca. 275 kommuner og de vel har en 30-40 takster hver, ja, så kan man gange disse to tal med hinanden og regne ud, hvor mange enkeltsager monopoltilsynet får at skulle give vejledende regler om; det har man indset var det rene galimatias. Jeg kan alligevel ikke stemme for denne paragraf, selv om den får dette begrænsede rådefelt; det bliver slemt nok alligevel.

Generelt har man altså underkastet erhvervslivet en række kalkulationsregler, som udvalget ikke kunne få klarhed over. Vi

kan så bede til, at erhvervslivet er klogere og kan få klarhed over, hvad det egentlig drejer sig om. Trøsten er jo, at man kun bliver stillet til regnskab for en manglende forståelse, hvis det lykkes monopoltilsynet at slå ned på en fejlberedning. De gode vil altså prøve på at hitte ud af, hvad dette her egentlig drejer sig om, og de onde vil grine højt — og gøre, som de plejer. Det er egentlig en heroisk tanke at tro, at man ved hjælp af disse regler og de 25-50 mand i monopoltilsynet vil kunne besværges prisudviklingen i Danmark ved enkeltsager og ved enkelte straffe og bøder skabe en sådan generalprævention, at hele prisdannelsesprocessen vil føje sig. Jeg tror, at dette håb er forfængeligt.

Denne kalkulationsregel, som nu bringer alle under mistanke, har imidlertid sin baggrund. Den skulle med, fordi det er den, der indeholder den bestemmelse, som regeringen tror på er en garanti mod lønglidning. Her er man imidlertid også inde på en forfængelig tankegang. Jeg tror ikke, at regeringspartierne kan hente en tøndel i den lønglidningsmekanik, som regeringens økonomiske politik sætter i gang og faktisk gør nødvendig. Der kan skrives paragraffer, men livet har sin egen ubønhørlige gang.

Må jeg endelig sige om denne paragraf, som altså umiddelbart er henvendt til handlende, småhåndværkere, først og fremmest det mindre erhvervsliv, som får besvær med at regne ud, hvad den egentlig går ud på, at det er vel efterhånden sådan, at de byrder, som det offentlige lægger på erhvervslivet, virker på den måde, at de store virksomheder med solidt regnskab — måske med maskinbogholderi — ja, de kan bære disse byrder uden større vanskelighed, men de mindre, som skal foretage dette pr. håndkraft og efter tyraften, er vist efterhånden noget overbebyrdet med de pligter, som pålægges dem.

Det lykkedes under forhandlingerne at få både regeringen og regeringspartierne til at forstå, at der fandtes overenskomsthjemlede lønstigninger, som ville blive ramt af lovforslaget, og derfor fik man nogenlunde reddet i land det glidende lønssystem under jernindustrien. Regeringen ville åbenbart ikke risikere eksplosioner på smedefeltet. Andre lykkedes det altså ikke at sikre. Der er i overenskomsterne i mægtingsforslaget givet